

La fel au fost identificate pericolele majore ce pot sta în fața implementării activităților planificate și posibilitățile de aplanare a acestora.

Tabelul 1. Metode de preîntâmpinare a riscurilor legate de implementarea proiectelor

Riscuri	Metode de micșorare/preîntâmpinare
Indiferența membrilor comunității	<ul style="list-style-type: none"> - organizarea adunărilor generale - organizarea audierilor publice - organizarea meselor rotunde și a ședințelor tematice - prezentarea exemplilor de succes - desfășurarea concursurilor tematice
Insuficiența resurselor financiare	<ul style="list-style-type: none"> - participare la concursuri de proiecte - inițiative ale agenților economici prin crearea și dezvoltarea parteneriatelor - crearea ONG-lor - contribuția populației - aportul donatorilor
Lipsa specialiștilor	<ul style="list-style-type: none"> - pregătirea specialiștilor - motivarea specialiștilor - colaborarea cu organizațiile specializate - colaborare cu instituțiile de învățământ - pregătirea în teritoriu
Informarea redusă a populației	<ul style="list-style-type: none"> - utilizarea mijloacelor mass-media - plasarea avizelor - organizarea adunărilor, seminarelor - publicarea buletinelor informative - plasarea informațiilor pe pagina electronică a localității - montarea panourilor de informare
Migrarea populației	<ul style="list-style-type: none"> - crearea noilor locuri de muncă - îmbunătățirea sferei sociale
Instabilitate politică	<ul style="list-style-type: none"> - informare privind programele politice - colaborare cu partidele politice - prezentarea propunerilor în cadrul întrunirilor

6. MONITORIZAREA PLANULUI STRATEGIC

6.1. Cadrul instituțional de monitorizare

Procesul de monitorizare a strategiei constă în: (a) evaluarea atingerii obiectivelor strategice și obiectivelor specifice care va fi realizată prin intermediul indicatorilor de implementare și (b) raportarea rezultatelor evaluării.

În scopul asigurării transparenței procesului de implementare, precum și a participării locuitorilor în implementarea Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a Satului Grozești, r-nul Nisporeni, va fi creat Comitetul sătesc, în care vor intra săteni de diferite vârste, din toate părțile satului (circa 15 gospodării). Comitetul va contribui la antrenarea cât mai activă a tuturor locuitorilor în rezolvarea obiectivelor Strategiei, cât și în procesul de luare a deciziilor privind implementarea proiectelor din cadrul Planului Strategic, astfel consolidându-se societatea civilă din sat.

Atribuțiile Comitetului Sătesc vor consta în:

- 1) Planificarea și realizarea activităților de implementare în sector a Strategiei
- 2) Coordonarea activităților de implementare în sector
- 3) Stabilirea legăturii directe între sector și Comisia de Implementare.

Monitorizarea implementării planului strategiei se va efectua de Comisia pentru Implementarea Planului Strategic (în continuare CIPS). CIPS va fi creată cu statut de Comisie obștească pe lângă Consiliul Local și Primărie în componența căreia va fi asigurată reprezentarea tuturor factorilor implicați în dezvoltarea Satului, inclusiv membrii Consiliului Participativ Local:

- ✓ Consiliul local (președinții comisiilor consultative de specialitate și secretarul Consiliului)
- ✓ Primărie (Primarul, specialistul în domeniul regimului funciar și contabilul șef)
- ✓ Comunitatea oamenilor de afaceri (directorii sau reprezentanții principalilor structuri economice din localitate)
- ✓ Instituțiile educaționale (directorii gimnaziului și al grădiniței de copii)
- ✓ Organizațiile non-guvernamentale (reprezentanți ai ONG-ilor ce activează în localitate).

În implementarea strategiei responsabilitățile de bază ale CIPS vor fi:

- Planificarea implementării acțiunilor
- Elaborarea și promovarea adoptării deciziilor privind acțiunile de implementare
- Coordonarea activităților de implementarea acțiunilor și proiectelor de dezvoltare
- Coordonarea activităților de atragere a surselor financiare alternative în scopul realizării problemelor identificate
- Monitorizarea implementării planului de acțiuni
- Elaborarea rapoartelor și prezentarea lor către Consiliul Local
- Acordarea asistenței tehnice și consultative în toate domeniile
- Elaborarea și dezbateră proiectelor prioritare de dezvoltare
- Analiza deciziilor privind diverse probleme ale Satului
- Elaborarea și inițierea modificărilor în planul strategic

CIPS își va desfășura activitatea în ședințe care se vor desfășura cel puțin o dată în lună.

Un rol important în procesul de implementare a Planului Strategic îl are Consiliul Local, care se va ocupa nemijlocit de monitorizarea și evaluarea procesului de implementare a Planului Strategic de

dezvoltare socio-economică a Satului Grozești, r-nul Nisporeni. Competențele Consiliului local se vor axa pe :

- Coordonarea activităților de antrenare a populației în acțiunile de realizare a proiectelor
- Promovarea dialogului permanent cu locuitorii, asigurarea transparenței în activitatea APL
- Încurajarea Voluntarilor în diverse activități publice
- Stimularea și coordonarea conlucrării actorilor comunității în realizarea obiectivelor comune ale Strategiei
- Parteneriatul cu APL, ONG, agenții economice în cea ce privește implementarea, monitorizarea și evaluarea Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a Satului Grozești, r-nul Nisporeni.

6.2. Raportarea și indicatorii de monitorizare

Raportarea implementării strategiei se va efectua prin elaborarea și prezentarea de către responsabilii de implementare a rapoartelor trimestriale către CIPS privind realizarea planului de acțiuni și a obiectivelor specifice. Anual CIPS va prezenta Consiliului Local raportul de evaluare a implementării Planului Strategic.

Evaluarea implementării Planului Strategic se va efectua prin analiza indicatorilor de performanță. Pentru fiecare acțiune planificată sunt stabiliți anumiți indicatori de implementare care vor fi monitorizați. În baza informațiilor furnizate de la responsabilii de implementare, beneficiarii sau instituții specializate se vor stabili nivelul și gradul de implementare a acțiunilor și atingerea a obiectivelor fixate.

Obiectiv Strategic 1. Implementare, dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii publice locale

Nr.	Program	Indicatori de monitorizare
1	Elaborarea și implementarea sistemului de măsuri pentru reabilitarea drumurilor, iluminatului stradal	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Program de reabilitare a drumurilor locale elaborat și aprobat ▪ Nr/km de drumuri locale renovate în variantă asfaltată și a celor renovate în alte variante ▪ Nr/km de drumuri cu trotuar pavat ▪ Lungimea canalelor de scurgere a apelor pluviale amenajate ▪ Program de iluminare stradală a drumurilor elaborat și aprobat ▪ Nr de piloni electric noi montați ▪ Stațiile electrice de transformare din perimetrul Satului Grozești renovate ▪ Nr de piloni cu felinare economice dați în exploatare în termenii planificați ▪ Nr/km de drumuri agricole întreținute /amenajate

2	Extinderea rețelelor ingineresti de alimentare cu apă potabilă și canalizare	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Program elaborat de creare a rețelei ingineresti de canalizare ▪ Implementarea și darea în exploatare în termenii planificați a rețelei ingineresti de canalizare ▪ Lungimea totală a rețelei de canalizare dată în exploatare ▪ Nr de gospodării conectate la canalizare ▪ Nr de edificii sociale conectate la canalizare ▪ Gradul de racordare la apeduct și canalizare a caselor de locuit ▪ Program elaborat de extindere a rețelei ingineresti de apeduct ▪ Implementarea și darea în exploatare în termenii planificați a rețelei extinse de apeduct ▪ Lungimea totală a rețelei de distribuție a apei ▪ Numărul de gospodării conectate la rețeaua de apeduct ▪ Volumul mediu de apă potabilă furnizată unui locuitor pe lună ▪ Nr de măsuri întreprinse în vederea construcției și eficientizării funcționării stației de tratare a apei ▪ <u>Apa din fântânile arteziene/de tip mină îmbunătățită</u>
3	Extinderea rețelelor ingineresti de aprovizionare cu gaze naturale	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Măsuri întreprinse în vederea extindere a rețelei de gazificare a c.Grozești ▪ Nr de gospodării conectate la rețeaua de gaze naturale în urma implementării proiectului de gazificare ▪ Gradul de racordare la rețeaua de gaze naturale a caselor de locuit noi conectate la rețea ▪ Lungimea totală a rețelei de distribuție a gazelor naturale prin sat ▪ Volumul mediu lunar de gaze naturale furnizat unei gospodării
4	Asigurarea cu agent termic a edificiilor sociale, diversificarea surselor energetice	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Măsuri întreprinse în vederea asigurării instituțiilor social administrative cu apă caldă ca urmare a instalării panourilor solare ▪ Nr de instituții asigurate cu apă caldă ca urmare a instalării panourilor solare ▪ Economie de mijloace financiare a instituțiilor ce au diversificat surselor energetice de asigurare cu agent termic ▪ Nr de instituții asigurate cu apă caldă ca urmare a instalării panourilor solare ▪ Proiect de rehabilitare termică a edificiilor publice

Obiectiv Strategic 2. Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități economice rentabile, sporind totodată numărul locurilor de muncă în localitate

Nr	Program	Indicatori de monitorizare
1	Diversificarea și susținerea micului business	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de programe și proiecte accesate ▪ Nr de surse de finanțare externe atrase ▪ Sumele de finanțare externe atrase în programele accesate ▪ Diversificarea activităților economice ▪ Volumul investițiilor în sectorul de producere ▪ Nr de întreprinderi noi-create ▪ Nr de activități meșteșugărești și artizanale lansate ▪ Nr locurilor de muncă noi create ▪ Nr de parteneriate stabilite, contracte semnate ▪ Volumul produselor și mărfurilor comercializate ▪ <u>Volumul investițiilor în sectorul servicii</u>
2	Dezvoltarea infrastructurii agricole	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr târgurilor și expozițiilor vizitate ▪ Nr unităților tehnice procurate ▪ Nr de tehnici și tehnologii moderne aplicate în agricultura Satului ▪ Km de apeduct pentru irigare construiți și dați în exploatare ▪ <u>Suprafața terenurilor irigate</u>
3	Valorificarea terenurilor agricole și a producției agroalimentare	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de asociații agricole noi-înființate ▪ Nr de întreprinderi noi-create în sfera agricolă ▪ Creșterea procentului de consolidare a terenurilor agricole pe întreaga localitate ▪ Nr punctelor de colectare și achiziționare a producției agricole create și funcționale ▪ Crearea pieței agroalimentare în sat ▪ Creșterea cantității producției agroalimentare locale comercializate ▪ <u>Nr programelor de care au beneficiat producătorii agricoli</u>
4	Valorificarea potențialului turistic al Satului	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Plan local de măsuri de dezvoltare a turismului în s. Grozești elaborat și aprobat</u> ▪ Nr de agropensiuni, unități de cazare, deschise și funcționale ▪ Nr locuri de muncă noi deschise ca urmare a lansării activității turistice în sat ▪ Nr mediu de turiști ce vizitează Satul ▪ Venitul obținut de către API și agenții economici/populație ca urmare a lansării activității turistice în sat

Obiectiv Strategic 3: Modernizarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială a Satului Grozești, r-nul Nisporeni

Nr	Program	Indicatori de monitorizare
1	Dezvoltarea unui învățământ școlar și preșcolar local competitiv	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de săli amenajate și dotate cu mobilierul, echipamentul și utilajul necesar ▪ Nr de unități de tehnică de calcul, mobilier, utilaj procurate ▪ Nr de materiale didactice achiziționate, necesare desfășurării procesului instructiv-educativ ▪ Nr de cărți care satisfac necesitățile curriculumului școlar achiziționate. ▪ Procentul de cărți în raport cu numărul necesar pentru acoperirea necesităților curriculare ▪ Nr de programe lansate spre diminuarea migrării cadrelor didactice ▪ Nr de cadre didactice stabile
2	Îmbunătățirea infrastructurii destinate copiilor	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Teren de joacă amenajat conform normelor de securitate și necesităților copiilor ▪ Număr de elemente de joacă pentru copii amenajate pe teritoriul terenului de joacă ▪ Numărul sălilor de studii asigurate cu iluminat artificial ▪ Starea tehnică bună la început de an școlar a instituțiilor de învățământ școlar /preșcolar
3	Îmbunătățirea stării de sănătate a populației Satului	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul de utilaj și echipament medical achiziționat în cadrul CS din s. Grozești, r-nul Nisporeni ▪ Nivelul de eficiență a utilizării uoului echipament medical procurat ▪ Calitatea și activitatea personalului medical rezident și permanent ▪ Nr serviciilor medicale noi prestate locuitorilor Satului la centrul de sănătate ▪ Nr de pacienți ai Satului ce au beneficiat timp de 1 an de servicii medicale prestate la centrul de sănătate din localitate ▪ Nr de programe de educație sanitară pentru copii, tineri, adulți și vârstnici implementate
4	Asigurarea unui nivel de trai decent pentru grupurile social vulnerabile	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr și tipul serviciilor lansate pentru păturile social vulnerabile și familiile tinere ▪ Nr familiilor tinere și a persoanelor social-vulnerabile beneficiare de serviciile lansate după implementarea programelor de susținere ▪ Crearea și funcționarea ONG axat pe probleme sociale

Obiectiv Strategic 4. Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al localității

Nr	Programe	Indicatori de monitorizare
1	Dezvoltarea infrastructurii necesară pentru desfășurarea activităților culturale	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proiectarea și darea în exploatarea a localului pentru festivități și agrement ▪ Nr de servicii prestate în incinta sălii de festivități și agrement ▪ Nr anual de beneficiari ai serviciilor Centrului pentru copii și tineret ▪ Nr de manifestări petrecute în incinta sălii de agrement ▪ Venitul mediu anual încasat din activitatea sălii de festivități ▪ Transformarea vechii grădinițe în Centru pentru tineret ▪ Inventarul echipamentului tehnic nou achiziționat pentru școala de arte ▪ Inventarul și costumația nouă achiziționată pentru colectivele artistice din sat ▪ Nr de evenimente culturale la care au participat colectivele artistice din sat ▪ Nr de manifestații culturale organizate în sat.
2	Renovarea și modernizarea bibliotecii locale	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Baza tehnico-materială a bibliotecii publice reînnoită ▪ Nr de cărți achiziționate/donate ▪ Nr de servicii noi lansate în incinta bibliotecii ▪ Nr de cititori
3	Dezvoltarea infrastructurii de odihnă și agrement a populației	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr mediu de persoane ce practică sportul pe stadionul sportiv ▪ Elaborarea proiectului și realizarea unui Parc public ▪ Număr de persoane care își petrec timpul în zona de agrement amenajată ▪ Proiect elaborat de amenajarea a unui teren de joacă pentru copii ▪ Darea în exploatare în termenii planificați a terenului de joacă pentru copii în localitate ▪ Crearea zonei de agrement în preajma lacului
4	Reabilitarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural din Satul Grozești, r-nul Nisporeni	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul de instrumente, aparataje, costumații achiziționate pentru buna funcționare a colectivelor artistice ▪ Numărul cercurilor de creație sau echipe sportive înființate în perioada de planificare ▪ Nr evenimentelor cultural-artistice și sportive petrecute anual în cadrul Satului ▪ Măsurile întreprinse în vederea deschiderii muzeului Satului ▪ Deschiderea în termenii planificați a muzeului Satului ▪ Nr de expozate expuse în muzeu ▪ Nr de vizitatori ai muzeului Satului-localnici, străini ▪ Nr de activități meșteșugărești și artistanale practicate ▪ Numărul de măsuri întreprinse în vederea lansării brândului local ▪ Numărul de activități de promovare a brândului local

Obiectiv Strategic 5: Protecția mediului ambient, informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale

Nr	Programe	Indicatori de monitorizare
1	Crearea sistemului de Management al deșeurilor în conformitate cu standard moderne de performanță în domeniu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de intervenții efectuate în vederea întreținerii gunoștii autorizate ▪ Nr de platforme dotate cu tomberoane construite pe perimetrul Satului ▪ Cantitatea de deșeuri casnice evacuate și depozitate la gunoștea autorizată ▪ Regulament comunitar aprobat privind avertizarea și sancționarea persoanelor care încalcă regulile de depozitare a deșeurilor casnice ▪ Nr de persoane avertizate/sancționate lunar pe motivul încălcării regulilor de depozitare a deșeurilor casnice ▪ Nr de puncte neautorizate de colectare a deșeurilor lichidate ▪ Nr gunoștilor neautorizate apărute după implementarea sistemului de Management al deșeurilor
2	Asigurarea unui mediu sănătos și ecologic curat	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de fântâni de tip mină curățite ▪ Calitatea apei îmbunătățită din fântânile de tip mină ▪ Sistem de amenajare și îngrijire a zonelor verzi, de odihnă și agrement elaborat și aprobat ▪ Numărul de intervenții în teritoriu în vederea amenajării și îngrijirii zonelor verzi, de odihnă și agrement din sat ▪ Nr de intervenții în teritoriu în vederea curățirii și amenajării râului din perimetrul Satului ▪ Albia râului din sat curățită și amenajată anual ▪ Suprafața spațiilor verzi din preajma râului de pe teritoriul Satului curățite și amenajate anual ▪ Cimitirile din perimetrul Satului curățite și amenajate anual
3	Informarea și instruirea publicului în domeniul protecției mediului	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul și diversitatea programelor de educație ecologică lansate și desfășurate ▪ Nr de fântâni de tip mină marcate în funcție de indicii de calitate a apei ▪ Nr de campanii de informare și conștientizare a publicului în vederea gestionării eficiente a deșeurilor desfășurate ▪ Crearea și funcționarea ONG de mediu ▪ Nr de activități desfășurate de membrii ONG

Obiectiv Strategie 6. Implementarea în activitatea APL a unui sistem instituțional modern și transparent, implicarea civică în dezvoltarea Satului și în procesul decizional

Nr	Program	Indicatori de monitorizare
1	Asigurarea transparenței în activitatea APL	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de audieri publice anuale ▪ Nr de adunări cu localnicii petrecute pe perioada planificată ▪ Nr cetățenilor participanți la ședințele consiliului local, implicați în elaborarea bugetului Primăriei ▪ Nr de panouri informative amplasate pe perimetrul Satului ▪ Nr de măsuri întreprinse în vederea creării și funcționalității paginii Web a Satului ▪ Nr de accesări a paginii Web ▪ Nr. și frecvența postărilor ▪ Nr de legături externe a paginii Web
2	Dezvoltarea capacităților de atragere și planificare a resurselor financiare	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de funcționari participanți la instruirile de planificare strategică și elaborarea cererilor de finanțare, etc. ▪ Nr de funcționari care cunosc limbi de circulație internațională ▪ Nr de cereri de finanțare elaborate și înaintate spre finanțare ▪ Nr de investiții atrase în comunitate ▪ Nr de cetățeni implicați în atragerea resurselor externe ▪ Procentul de computerizare și utilizare a tehnicii de calcul în activitatea APL
3	Dezvoltarea spiritului asociativ și civic în rândul cetățenilor Satului Grozești	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de ONG-uri și organizații locale (asociații de proprietari, asociații profesionale, etc.) înființate ▪ Nr de persoane din sat implicate în activitatea ONG-urilor și organizațiilor locale ▪ Nr acțiunilor de implicare civică organizate pe parcursul anului ▪ Nr persoanelor implicate în acțiuni civice organizate
4	Dezvoltarea infrastructurii APL	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Suprafața extinsă ▪ Nr de persoane angajate ▪ Nr de persoane deservite

7. PLANUL DE ACȚIUNI, TERMENI ȘI RĂSPUNZĂTORI

Considerații generale.

Planul Acțiune (PA) este un instrument de planificare și implementare și conține un set de politici pe domenii de activitate ce se vor aplica într-un terțiu determinat în scopul realizării obiectivelor generale fixate într-o strategie.

Periodic, PA va fi revizuit, astfel încât obiectivele fixate să țină cont de evoluția macroeconomică la nivel național, starea economiei la nivel regional și local, precum și de opiniile comunității locale cu privire la implementarea lui. Cu cât revizuirea se face la intervale mai scurte, cu atât marja de eroare în privința evaluării resurselor la un proiect este mai mică, având în vedere că, pe măsură ce se înaintază în timp, variabilele economice ce trebuie luate în calcul la o prognoză economică se multiplică.

Planul de Acțiune pentru implementarea Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a Satului Grozești, r-mul Nisporeni, reprezintă un pachet de măsuri și proiecte necesare schimbării comunității locale pentru atingerea unor parametri specifici societății moderne, astfel ca durabilitatea să devină punctul forte al acestora.

Dimensiunile dezvoltării actuale economice, sociale, de mediu și tehnologice ale Satului Grozești, r-mul Nisporeni au fost analizate în cadrul procesului de analiză-diagnostic din cadrul Planului Strategic de Dezvoltare, iar obiectivele strategice au fost creionate, fixându-se călewa repere ca referințe pentru dezvoltările ulterioare.

Scopul Planului de Acțiune îl reprezintă prezentarea principalelor acțiuni și proiecte necesare fazei de planificare și implementare a dezvoltării economice – sociale a Satului, astfel încât procesul să poată fi evaluat continuu prin indicatorii selecționați ca relevanți pentru Satul Grozești, r-mul Nisporeni.

Obiectiv Strategic 1. Implementarea, dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii publice locale

Nr. Program	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare/parteneri	Responsabil
1	1.1.Reparația curentă a drumurilor	2021-2026	Se identifică	BL	Primar, CL, Grup de lucru
	1.2. Asfaltarea unor noi tronsoane de drum	2021-2026	Se identifică	BL, BR, Fondul Rutier Național, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
	1.3. Întreținerea drumurilor locale (profilarea drumurilor cu autogrederul) și întreținerea canalelor de scurgere a apelor pluviale	2021-2026	Se identifică	BL, BR, Fondul Rutier Național, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
	1.4. Amenajarea și menținerea drumurilor principale pe câmpurile agricole	2021-2026	Se identifică	BL, BR, Fondul Rutier Național, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
	1.5. Amenajarea drumului de acces spre gunoiștea satului	2021-2026	Se identifică	Național, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
	1.6. Amenajarea trotuarelor de-a lungul drumului central din sat	2021-2026	Se identifică	BL, BR, Fondul Rutier Național, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
	1.7. Reparația capitală a podurilor	2021-2026	Se identifică	Național, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
	1.8. Amenajarea a încă 2 stații de așteptare a transportului public	2021-2026	Se identifică	BL, BR, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
	1.9. Extinderea rețelei de iluminare strădală pe întreg teritoriul satului Grozești	2021-2026	325000,00	BL, BR, Fondul de Eficiență Energetică, beneficiarii, alte surse,	Primar, CL, Grup de lucru
	1.10. Extinderea sistemului de aprovizionare cu apă a localității	2021-2026	Se identifică	BL, BR, contribuția populației, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
2	1.11. Extinderea sistemului de canalizare a localității	2021-2023	Se identifică	BL, BR, FEN, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru

canalizare	1.12. Construcția ministațiilor de epurare a apelor reziduale	2022-2025	Se identifică	BL, BR, FEN, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
	1.13. Amenajarea și întreținerea fântânilor publice din localitate în conformitate cu normativele în vigoare	2021-2026	Se identifică	BL, BR, contribuția populației, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
3	Conectarea la rețelele ingineresti de aprovizionare cu gaze naturale	2021-2026	Se identifică	Contribuția populației, BR, SA "Moldovagaz", alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
	1.14. Extinderea rețelei de distribuție a gazelor naturale în com. Grozești				
4	Asigurarea cu agent termic a cdficilor sociale, diversificarea surselor energetice	2022-2025	Se identifică	BL, BR, BS, Agenția de Eficiență Energetică, Ambasadele din RM, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
	1.16. Procurarea unui tractor multifuncțional	2021-2026	Se identifică	BL, BR, alte surse	Primar
5	Dezvoltarea infrastructurii instituțiilor publice	2021-2026	Se identifică	BL, BR, alte surse	Primar
	1.17. Menținerea stării tehnice bune a clădirilor publice				
	1.18. Dotarea cu mobilier a edificiilor publice	2021-2026	Se identifică	BL, BR, agenți economici, alte surse	Primar

Obiectiv Strategic 2. Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități economice rentabile, sporind totodată numărul locurilor de muncă în localitate

No	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Rospo nsabil
1	Diversificarea micului business	2.1. Accesarea unor surse de finanțare sub formă de grant sau investiționale pentru dezvoltarea business-ului rural	2021-2026	Se identifică	Surse atrase	Primar, Cl., Agenții economici
		2.2. Stimularea dezvoltării sectorului servicii (deservirea socială a populației: freezerie, reparații încălzimintelui atelier de croitorie ș.a., ecoturism, agraturism, confecții, ș.a.)	2021-2026	Se identifică	BL, agenți economici, surse atrase	Primar, Cl, Persoane private
		2.3. Stimularea dezvoltării sectorului de creștere, păstrare și prelucrare a producției agricole (<i>mini întreprinderi de procesare a producției agricole, cultura în spații protejate, acvacultura, crearea asociațiilor agricole etc.</i>)	2021-2026	Se identifică	BL, Agenți economici, surse atrase	Primar, Cl, Persoane private
		2.4. Atragerea investițiilor prin programele PARE 1+1 și PNAFT.	2021-2026	Se identifică	BL, donatori,alte surse	Primar, CL
		2.5. Promovarea organizării lanțului alimentar complet inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole.	2021-2026	Se identifică	BL, donatori, agenți economici, alte surse	Primar, Cl.
		2.6. Încurajarea transferului de cunoștințe, a instruirii și a inovării în business.	2021-2026	Se identifică	BL, donatori,alte surse	Primar, Cl.
		2.7. Cultivarea spiritului antreprenorial în deosebi în rândul tinerilor	2021-2026	Se identifică	Organizații de consultanță	Primar, CL

		2021-2026	Se identifică	Bl.	Primar, Cl.
	2.8. Amnajarea pieții locale				
	2.9. Crearea lanțului complet de producere, care finalizează cu exportul produsului finit	2021-2026	Se identifică	Bl., agenți economici, surse atrase	Primar, GT, ACSA, lideri locali
2	2.10. Construcția sistemelor de irigație la scară mică a terenurilor agricole	2021-2026	Se identifică	FIDA, FEN, FISM, alte surse	GT, Primar, Cl., Agenți economici
	2.11. Stimularea lansării de noi afaceri în domeniul agricol și activităților conexe	2021-2026	Se identifică	Bl., Proiecte surse atrase	Primar, Cl, GT, Agenți economici
3	2.12. Facilitarea procesului de consolidare a terenurilor agricole, înființarea de noi asociații agricole	2021-2026	Se identifică	Bl., Capital privat, surse atrase	Primar, Cl, GT,
	2.13. Promovarea tehnologiilor de cultivare a culturilor cu potențial înalt	2021-2026	Se identifică	Bl, Proiectul Agricultură competitivă în RM, surse atrase	Primar, Cl, GT, Agenți economici
	2.14. Identificarea tinerilor atracțiilor turistice din perimetrul satului.	2021-2026	Se identifică	Bl, alte surse	Primar, Cl., Agenți economici
4	2.15. Elaborarea și implementarea unui plan local de măsuri în vederea dezvoltării turismului în s. Grozești	2021-2026	Se identifică	Sector de afaceri, Capital privat, alte surse	Agenți economici, Cl, Primar
	2.16. Dezvoltarea infrastructurii de deservire a turiștilor	2021-2026	Se identifică	Sector de afaceri, Capital privat, alte surse	Agenți economici, Cl, Primar
	2.17. Promovarea s. Grozești ca destinație turistică	2021-2026	Se identifică	Bl, alte surse	Primar, Cl, Agenți economici
	2.18. Plasarea indicatoarelor spre atracțiile turistice	2021-2026	Se identifică	Bl, alte surse	Cl, Primar

Obiectiv Strategic 3. Modernizarea, dezvoltarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială în Satele Grozești, R. nuț Nispreșeni

Nr	Program	Acțiuni/Proiecte	Perioda de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil
1	Dezvoltarea unui învățământ școlar și preșcolar local competitiv	3.1. Reînnoirea bazei tehnico-materiale a instituțiilor de învățământ în corespundere cu particularitățile de vârstă a elevilor și copiilor	2021-2026	Se identifică	BL, Direcția raională Educație, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ
		3.2. Asigurarea bibliotecii cu tehnică de calcul	2021-2026	Se identifică	BL, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ
		3.3. Suplinirea fondului de carte a bibliotecii din sat	2021-2026	Se identifică	BL, Direcția raională Educație, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ
		3.4. Stimularea unei perfecționări continue a cadrelor didactice implicate în procesul educațional	2021-2026	Se identifică	BL, Direcția raională Educație, surse atrase	Directorul Bibliotecii
		3.5. Susținerea socială a cadrelor didactice tinere, pentru a evita exodul acestora	2021-2026	Se identifică	BL, MECC, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ
		3.6. Amenajarea teritoriului Liceului Teoretic din s.Grozești	2021-2026	Se identifică	BL, BR, FISM, surse atrase	Primarul, Cl., Grup de lucru
		3.7. Amenajarea unui stadion de mini fotbal.	2021-2022	Se identifică	FISM, BL, BR, alte surse	Primarul, Cl., Grup de lucru
		3.8. Reabilitarea stadionului de pe teritoriul Liceului Teoretic din s.Grozești	2021-2026	Se identifică	BL, BR, surse atrase	Primarul, Cl., Grup de lucru
2	Îmbunătățirea infrastructurii mediului școlar și preșcolar					

		2021-2026	Se identifică	BL, BR,, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru
	3.9. Modernizarea rețele de iluminare internă Liceului Teoretic din s.Grozești	2021-2026	Se identifică	BL, BR,, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru
	3.10. Extinderea și conectat sistemului anti-incendiar Liceului Teoretic din s.Grozești	2021-2026	Se identifică	BL, BR,, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru
	3.11 Reabilitarea sistemului de canalizare a Liceului Teoretic	2021-2026	Se identifică	BL, BR,, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru
	3.12. Reabilitarea a spațiilor interioare la Grădinița de copii "Decluș" din s.Grozești	2021-2026	Se identifică	BL, BR,, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru
	3.13. Amenajarea terenurilor sportive la grădinițe de din sat	2021-2026	Se identifică	BL, BR,, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru
	3.14. Amenajarea terenului grădinițelor de copii conform cerințelor vârstei	2021-2026	Se identifică	BL, BR,, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru
	3.15. Finalizarea reparației noului Centru de sănătate	2020-2023	Se identifică	HL, BR, donatori, CNAM, surse atrase	CS Grozești, Direcția Rațională de sănătate
	3.16. Dotarea CS cu mobilierul și aparatul necesar	2021-2026	Se identifică	BL, BR, donatori, MSMPS, surse atrase	CS Grozești, Direcția Rațională de sănătate
	3.17. Lărgirea gamei de servicii medicale prestate locuitorilor Satului la OMF	2021-2026	Se identifică	BL, BR, donatori, MSMPS, surse atrase	CS Grozești, Direcția Rațională de sănătate
3	îmbunătățirea stării de sănătate a populației Satului	2021-2026	Se identifică	HL, BR, donatori, MSMPS, surse atrase	CS Grozești, Direcția Rațională de sănătate

		2021-2023	Se identifică	BL, BR, surse atrase; MSMPS	Asistentul social, Cl, ONG
4	Asigurarea unui nivel de trai decent pentru grupurile social vulnerabile și tineri	3.19. Deschiderea unui centru comunitar de asistență pentru persoanele în etate	Se identifică	MSMPS	Asistentul social, Cl, ONG
		3.20. Implementarea serviciilor socio-medicale și de socializare destinate persoanelor vulnerabile, persoanelor cu dizabilități și persoanelor în etate	Se identifică	BL, BR, surse atrase; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei,	ONG, Cl
		3.21. Acordarea suportului social și psihologic copiilor, părinții cărora sunt plecați peste hotare și a copiilor din familiile social vulnerabile	Se identifică	BL, BR, surse atrase; MSMPS	Asistentul social, Cl, ONG
		3.22. Crearea unui ONG orientat pe probleme sociale	Se identifică	RI,	ONG, Cl

Obiectiv Strategic 4. Rehabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al localității

No	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil
1	Dezvoltarea infrastructurii necesară pentru desfășurarea activităților culturale	4.1. Rehabilitarea treptelor Casei de cultură Grozești	2021-2026	Se identifică	BL, alte surse	Primar, Director CCT, ONG
		4.2. Amenajarea căilor de acces spre casa de cultură	2021-2026	Se identifică	BL, donații, alte surse	Primar, CL,
		4.3. Crearea muzeului satului	2021-2026	Se identifică	BL, donații, alte surse	Primar, CL,
		4.4. Asigurarea colectivelor artistice cu costume și atribuțele necesare	2021- 2023	Se identifică	BL, MHC, donații, alte surse	Primar, CL, grupul de lucru
		4.5. Crearea unui complex sportiv sau centru de fitness.	2021-2026	Se identifică	BL, donații, alte surse	Primar, CL,
		4.6. Amenajarea parcului din sat și dotarea lor cu utilitățile necesare.	2021-2026	Se identifică	BL, donații, alte surse	Primar, CL,
2	Dezvoltarea infrastructurii de odihnă și agrement a populației	4.7. Iluminarea teritoriului parcului	2021-2026	Se identifică	BL, BR, donații, alte surse	Primar, CL,
		4.8. Amenajarea parcului cu terenuri de joacă adaptate pentru copii de diferite vârste	2021-2026	Se identifică	BL, BR, donații, alte surse	Primar, CL,
		4.9. Amenajarea zonelor de odihnă pe malul lacului și pe promontoriul c. Prut	2021-2026	Se identifică	BL, BR, donații, alte surse	Primar, CL,
3	Reabilitarea și	4.10. Crearea unităților de agrement și descriere a turisților	2021-2026	Se identifică	BL, donații, alte surse	Primar, CL,
		4.11. Susținerea activități colectivelor	2021-2026	Se identifică	BL, contribuția	Grup de lucru, Primar

					populației, alte surse		
punerea în valoare a patrimoniului cultural din Satul Grozești, r-nul Nisporeni	artistic de amatori (muzică, dans, etc.)					Primar, Persoane private, Agent economic	
	4.12. Promovarea copiilor, tinerilor talentați prin susținerea participării lor la diferite concursuri, festivaluri la nivel național și internațional	2021-2026	Se identifică	Capital privat, BI, surse atrase			
	4.13. Menținerea și dezvoltarea continuă a activităților sportive (fotbal, volei, trântă etc.) și dotarea cu echipament sportiv necesar, transport etc.	2021-2026	Se identifică	BI, Agenție economice, alte surse	Grup de lucru, Primar		
	4.14. Asigurarea activității cercurilor pe interese	2021-2026	Se identifică	BI, surse atrase	Primar, Persoane private, Agent economic		
	4.15. Organizarea și petrecerea evenimentelor cultural-artistice și sportive în localități	2021-2026	Se identifică	BI, contribuția populației, surse atrase	Director CC, Primar, CL		
	4.16. Încurajarea activităților meșteșugărești, artizanale	2021-2026	Se identifică	BL, alte surse	Primar, CI		
	4.17. Edificarea unui monument pe malul r. Prut	2021-2026	Se identifică	BL, Direcția municipală cultură, donații, surse atrase	Primar, Director CC		
	4.18. Valorificarea patrimoniului cultural al satului prin organizarea festivalurilor, concursurilor, târgurilor ș.a.	2021-2026	Se identifică	BL, Agenți economici, sponsori	Primar, CL		
	4.19. Identificarea și promovarea produselor tradiționale locale	2021-2026	Se identifică	BI, Agenți economici, alte surse	Primar, Persoane private		

Obiectiv Strategic 5. Protecția mediului ambiant, informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale

Nr	Program	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil	
1	Crearea sistemului sătesc de Management al deșeurilor în conformitate cu standardele moderne de performanță în domeniu	5.1. Amenajarea gunoiștilor, împrejurirea lor cu gard și amenajarea teritoriului adiacent	2021-2026	Se identifică	BI, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru	
		5.2. Proiectarea și construcția platformelor de sortare a deșeurilor menajere	2021-2026	Se identifică	BR, alte surse;	Primar, CL, Grup de lucru	
		5.4. Plantarea fâșilor forestiere de protecție în jurul gunoiștilor	2021-2026	Se identifică	BR, alte surse;	Primar, CL, Grup de lucru	
		5.4. Elaborarea și implementarea unui mecanism de avertizare și sancționare a persoanelor care încălcă regulile de depozitare a deșeurilor casnice	2021-2026	Se identifică	BR, alte surse;	Primar, CL, Grup de lucru	
		5.5. Lichidarea gunoiștilor neautorizate	2021-2026	Se identifică	BI, alte surse	Secretarul CL, Secția de poliție de sector	
	2	Asigurarea unui mediu sănătos și ecologic curat	5.6. Curățirea și amenajarea fântânilor publice pe teritoriul satului	2020	Se identifică	BI, contribuția populației, alte surse	Primar, CL
			5.7. Organizarea zilelor ecologice (curățire, amenajare și înverzire a spațiilor publice)	2021-2026	Se identifică	BI, contribuția populației, alte surse	Primar, CL
			5.8. Curățirea și înverzirea albiei bazinelor acvatice și eliminarea canalelor de scurgere	2021-2026	Se identifică	BL, alte surse	Primar, CL, ONG
			5.9. Împădurirea terenurilor degradate și cu pericol de eroziune	2021-2026	Se identifică	BL, ICAS, alte surse	Primar, CL, ONG
			5.10. Împădurirea zinelor de protecție a bazinelor acvatice	2021-2026	Se identifică	BL, ICAS, alte surse	Primar, CL, ONG

		2021-2026	Se identifică	BI, Agenții economici, ICAS, populația,	Primar, CL
3 Informarea și instruirea publicului în domeniul protecției mediului ambiant	5.11. Întărirea digurilor în scopul evitării inundațiilor	2021-2026	Se identifică	BI, Agenții economici, ICAS, populația,	Primar, CL
	5.12. Întreținerea și amenajare anuală a cîntirilor	2021-2026	Se identifică	BL, alte surse	CL, Primar
	5.13. Informarea populației asupra riscurilor cauzate de deversarea apelor uzate în locuri neamenajate	2021-2026	Se identifică	BL, alte surse	CL, Primar
	5.14. Marcarea fântânilor publice în funcție de indicii de calitate a apei (cerculețe verzi, galbene, roșii), actualizarea pașapoartelor	2021-2026	Se identifică	BL, FEN, alte surse	CL, Primar, Grup de lucru
	5.15. Informarea populației asupra folosirii echilibrate a resurselor de apă și prevenirea poluării mediului	2021-2026	Se identifică	BL, FEN, alte surse	CL, Primar
	5.16. Inițierea unor campanii de informare și conștientizare a publicului în vederea protecției mediului înconjurător	2021-2026	Se identifică	BL, FEN, alte surse	CL, Primar
	5.17. Combaterii tăcerilor ilicite din fondul forestier	2021-2026	Se identifică	BL, ICAS, alte surse	CL, Primar
	5.18. Implementarea programelor de educație ecologică a copiilor, tinerilor etc.	2021-2026	Se identifică	BI, FEN	Director gimnaziu, Director grădiniță, CL

Obiectiv Strategic 6. Implementarea în activitatea API a unui sistem instituțional modern și transparent, implicarea civică în dezvoltarea Satului și în procesul decizional

Nr	Program	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil
1	Asigurarea transparenței în activitatea API.	<p>6.1. Organizarea regulată sau periodică (după caz) a audierilor publice, dezbaterilor, adunărilor cu localnicii pe marginea temelor și problemelor Satului Grozești</p> <p>6.2. Menținerea panourilor informative de pe teritoriul Satului</p> <p>6.3. Suplinirea site-ului și crearea paginilor de pe rețelele sociale cu informații relevante satului</p> <p>6.5. Organizarea de către Primărie sau participarea funcționarilor publici la cursuri de calificare în administrare publică</p> <p>6.6. Întărirea capacităților funcționarilor publici abilitați în atragerea fondurilor, investițiilor</p>	<p>Permanent</p> <p>2021-2026</p> <p>2021-2026</p> <p>2021-2026</p>	<p>Se identifică</p> <p>Se identifică</p> <p>Se identifică</p> <p>Se identifică</p>	<p>BL</p> <p>BL, alte surse</p> <p>BL, alte surse</p> <p>BL, alte surse</p>	<p>Primar, CL</p> <p>Secretarul CL</p> <p>Primar, CL</p> <p>Primar, CL</p> <p>Primar, CL</p>
2	Dezvoltarea capacităților de atragere și planificare a resurselor financiare	<p>6.7. Instruirea personalului care are nevoie de cunoștințe adăugătoare (programe de calculator, baze de date, inginerie, etc.)</p> <p>6.8. Stabilirea unor parteneriate, înfrățiri cu satele/comunele din RM și de peste hotarele ei, în vederea soluționării unor probleme comune (măsuri culturale, schimb de experiență, proiecte transfrontaliere, etc.)</p>	<p>2021-2026</p> <p>2021-2026</p>	<p>Se identifică</p> <p>Se identifică</p>	<p>BL, alte surse</p> <p>BL, alte surse</p>	<p>Primar, CL</p> <p>Primar, CL</p>

		2021-2026	Se identifică	APL	Primar, Secretarul CL, ONG
Dezvoltarea spiritului asociativ și civic în rândul cetățenilor Satului	6.9. Instituirea "Zilei faptelor bune"			APL	Primar, Secretarul CL, ONG
	6.10. Serbarea Ibramului satelor din componența Satului	2021-2026	Se identifică	BL, agenți economici, populația satului	Primar, Secretarul CL, ONG
	6.11. Instituirea "Supravegherii de vecinătate"	2021-2026	Se identifică	BL, IGP	Primar, Secretarul CL, ONG
	6.12. Conștientizarea populației despre necesitatea proiectelor canalizare/gaz/apă pentru participare cu contribuții	2021-2026	Se identifică	APL	Primar, Secretarul CL, ONG
	6.13. Acordarea suportului pentru înființarea de ONG-uri și organizații locale (asociații de proprietari, asociații profesionale, etc.) cât și susținerea asociațiilor prezente pe teritoriul satului	2021-2026	Se identifică	BL	Primar, Secretarul CL, ONG
6.14. Inițierea și derularea unor acțiuni de implicare civică de genul: cea mai curată stradă, cea mai amenajată gospodărie, cea mai frumoasă fântână, etc.	2021-2026	Se identifică	APL	Primar, Secretarul CL, ONG	